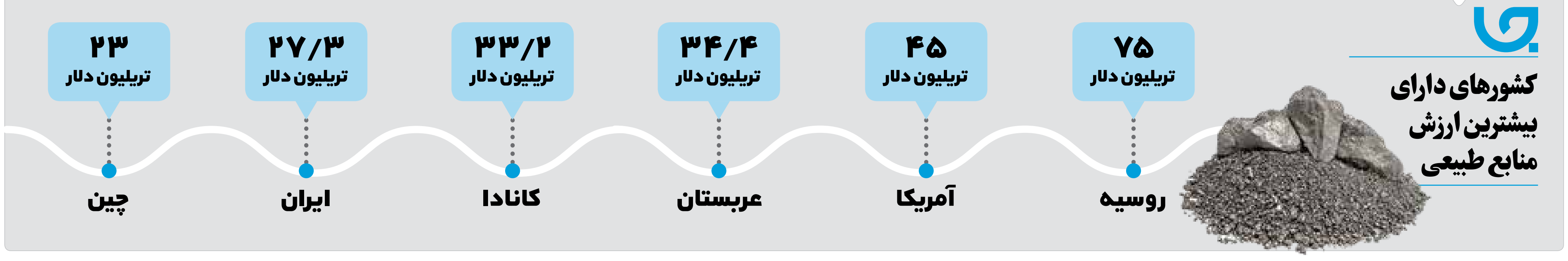

رئیس کمیسیون معدن اتاق بازرگانی ایران در گفت و گو با «جام جم»:

معدن می‌تواند جای درآمدهای نفتی را بگیرد

محسن نظری
گروه اقتصاد

بخش معدن و ذخایر معدنی یکی از ظرفیت‌های اقتصاد ایران است که در سه دهه گذشته مغفول مانده و نتوانسته‌ایم از این ظرفیت خدادادی بهره لازم و فرصت‌ساز را ببریم. برخی عنوان می‌کنند که مواد معدنی می‌تواند جای نفت را بگیرد، اما این‌که چرا نتوانسته‌ایم از این ظرفیت استفاده کنیم، علت‌های مختلفی دارد که این موضوع را در گفت‌وگو با بهرام شکوری، رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران بررسی کردیم که در ادامه می‌خوانید.

بخش معدن یکی از ظرفیت‌های کشورمان است و مواد معدنی زیادی در کشور وجود دارد، اما همیشه گفته شده که این بخش اقتصاد ایران مورد غفلت قرار گرفته و کارشناسان تاکید دارند که ادغام وزارتخانه صنایع و معادن با بازرگانی سبب بروز مشکلات امروز شده است.

وزارتخانه‌ها تجمیع شدند، زیرا اگر ادغام شکل می‌گرفت، شاید می‌توانست حداقل آثار مثبتی داشته باشد، ولی متاسفانه اینها تجمیع شدند و ساختمان‌های آنها یکی شد و فقط اسم‌ها و تابلوها تغییر کرد. در واقع وزارتخانه به جایگاهی که مدنظر بود، نرسید.

بخش معدنی، هم به لحاظ وجود ذخایر و هم تنوع مواد معدنی از پتانسیل‌های خوب کشور است. ایران در کمربند کوه‌زایی قرار گرفته که مهم‌ترین آن کمربند آلپ ـ هیمالیاست که ۱۵ هزار کیلومتر طول دارد و ۱۲/۵ درصد آن در کشور قرار دارد و دارای شش درصد از ذخایر معدنی دنیاست، ولی متاسفانه فقط توانسته‌ایم ۱۲ معدن در کلاس جهانی روی این کمربند کشف کنیم؛ بنابراین می‌طلبد که اقدامات زیادی در کشور صورت بگیرد.

متاسفانه در دولت‌های گذشته به لحاظ وجود ثروتی مثل نفت اساسا اهمیتی به بخش معدن و سایر بخش‌های اقتصادی مثل گردشگری، کشاورزی و غیره داده نشده است؛ به‌خصوص بخش معدن که پتانسیل‌های خوبی در کشور داریم. با همین اکتشافات ساده‌ای که انجام شده و داشتن یک درصد از جمعیت جهان می‌توانیم ذخایر بیشتری را اکتشاف کنیم و سهم بیشتری از ذخایر دنیا داشته باشیم، ولی به‌هرحال این امر مغفول مانده که یکی به‌لحاظ سرمایه‌گذاری‌هایی است که در این حوزه صورت نگرفته و دوم این‌که دولت به این بخش اهمیتی نداده است. علت سوم هم این است که تقریبا تمام کشور را قفل کرده‌ایم و برای رسیدن به ذخایر به اکتشافات نیاز داریم و لازمه اکتشاف نیز دسترسی به زمین است تا اکتشافات را انجام دهیم. تقریبا ۹۸ درصد زمین‌هایی که مستعد معدنکاری است، در شهرها، روستاها، تالاب‌ها، جنگل‌ها و مناطق ممنوعه‌ای قرار دارد که سازمان منابع طبیعی ایجاد کرده، در نتیجه مگر می‌شود با دو درصد از مساحت کشور کاری انجام داد؟ پس به نظر می‌رسد با این وضعیت نمی‌توان معدن را جایگزین نفت کرد و از این پتانسیل‌های خدادادی که در کشور ما وجود دارد، بهره‌مند شد. همچنین در برنامه هفتم توسعه ۱۳ درصد برای بخش معدن دیده شده، اما به این دلیل که دسترسی به زمین فراهم نیست، نمی‌توان اهداف این بخش را محقق کرد. از سوی دیگر در ۰/۳ مساحت کشور هم که فعالیت‌های معدنی انجام می‌شود، عملا ۵۰ درصد معادن به واسطه نوع سیاست‌گذاری‌هایی که دولت‌ها تاکنون داشته‌اند، تعطیل است.

این سیاست‌ها که باعث تعطیلی ۵۰ درصد معادن کشور شده، چیست؟

افزایش بی‌رویه حقوق دولتی، عدم رعایت قانون و نگاه درآمدی به بخش معدن بوده؛ به‌گونه‌ای که محل صرف حقوق دولتی که از معادن گرفته می‌شود، مشخص و در جهت توسعه بخش معدن است، به‌طوری که ۶۵ درصد از حقوق دولتی باید به وزارتخانه صمت برگردد و صرف توسعه بخش معدن شود که متاسفانه این اتفاق رخ نمی‌دهد؛ چون دولت کسری بودجه دارد. همچنین ۱۲ درصد باید سهم منابع طبیعی صرف راه‌سازی معادن شود. پنج درصد باید به صندوق بیمه فعالیت‌های معدنی داده شود تا معادن از طریق تسهیلات‌دهی بانک‌ها هم بتوانند تسهیلات بگیرند و هم در حوزه‌های اکتشاف سرمایه‌گذاری کنند. ۱۵ درصد حقوق دولتی معادن سهم بودجه‌های استانی است تا برای توسعه و رفاه مردمی که در کنار معادن قرار گرفته‌اند، هزینه شود که این مبلغ تخصیص داده نمی‌شود. سه درصد هم باید به نظام مهندسی معدن داده شود تا بتواند نظارت لازم را بر بخش معدن داشته باشد. متاسفانه با وجود این‌که قانون‌گذار همه این موارد را در قانون دیده است، اما دولت هیچ‌کدام از اینها را رعایت نمی‌کند و در مقابل عوارض سنگینی برای صادرات وضع می‌کند. مالیات‌ها را افزایش می‌دهد و فشارهای زیادی برای فعالان معدنی ایجاد می‌کند. برون‌سپاری ارزی هم مشکلاتی ایجاد کرده که معدنکاران باید ارز صادراتی خودشان را با قیمت نیمایی که اختلاف فاحشی با ارز بازار آزاد دارد، در اختیار بانک مرکزی قرار دهند، در حالی که برای تامین ارز مورد نیاز خود به‌منظور مایحتاج، ماشین‌آلات و تجهیزات باید در صف بایستند. ایجاد محدودیت برای ورود ماشین‌آلات، هزینه آن را دوبرابر کرده است. بخش معدن مشکل نقدینگی دارد و تسهیلات ۱۰ بانک می‌تواند به تامین نقدینگی بنگاه‌های اقتصادی در بخش معدن کمک کند و فعالیت‌ها را توسعه و تولید را بیشتر کنند که متاسفانه اتفاق نمی‌افتد. در کنار تحریم‌های داخلی که کمر معدن را شکسته، تحریم‌های خارجی هم اثرگذار است و عدم ارتباط با دنیا به لحاظ مالی و تجاری هزینه‌های زیادی ایجاد کرده و انتقال پول و معاملات با ریسک مواجه است. همچنین عدم دسترسی ارزان به فناوری‌های نوین دنیا و عدم توسعه زیرساخت‌ها از سوی دولت زیان زیادی را به فعالان اقتصادی وارد می‌کند. تابستان ناترازی برق سبب شد که برق صنایع سه روز در هفته قطع شود و از سوی دیگر در زمستان با مشکل قطعی گاز مواجه باشند. انواع مشکلات از جمله حمل‌ونقل که بر سر راه معدن و صنایع معدنی قرار دارد، نمی‌گذارد در بخش معدن بتوانیم رشد ۱۳درصدی را محقق کنیم. مشکلات را به دفتر رهبری اعلام کردیم که استقبال کردند و گفتیم به‌عنوان فعالان اقتصادی می‌توانیم ۱۳ درصد رشد در بخش معدن ایجاد کنیم؛ البته الزاماتی وجود دارد که اگر فراهم شود رشد مورد‌نظر برنامه هفتم محقق خواهد شد. قول مساعد دادند که اگر خلأ قانونی وجود دارد، با همکاری دولت و مجلس قوانین را اصلاح کنند و اگر سیاست‌گذاری مناسب اتخاذ شود کمک خواهند کرد که موانع از سر راه بخش معدن برداشته شود.

سیاست‌های دولت و نفت عواملی بوده که باعث شده نتوانیم از بخش معدن بهره ببریم؟

بله، البته دولت به مفهوم عام یعنی خود دولت، مجلس و سایر دستگاه‌ها نقش داشتند. همه باید کمک کنند تا بسترها برای فعالیت‌های معدنی آماده شود. مسئولان باید فکر و هدف‌شان رشد تولید و ایجاد اشتغال باشد؛ البته تحریم‌های داخلی بیشتر از تحریم‌های خارجی بر فعالان معدنی فشار وارد کرده است.

معدن می‌تواند جای درآمدهای نفتی را بگیرد و به‌عنوان جایگزین نفت مطرح شود؟

بله حتما می‌تواند، ولی با حکمرانی فعلی نمی‌تواند این نقش را ایفا کند. پتانسیل و ظرفیت خوبی در بخش معدن وجود دارد تا بتواند صادرات و ارزآوری خوبی را برای کشور ایجاد کند و حداقل به اندازه درآمدهای نفتی برای کشور درآمدزایی کند. اما این موضوع الزاماتی دارد که اگر رعایت نشود، این هدف محقق نمی‌شود که تا امروز هم رخ نداده است. متاسفانه دولت‌ها کسری بودجه دارند و با درآمدهای نفتی هم دچار مشکل شده و بیشترین فشار به فعالان حوزه صنعتی و معدنی وارد می‌شود.

> پتانسیل و ظرفیت خوبی در بخش معدن وجود دارد تا بتواند صادرات و ارزآوری خوبی را برای کشور ایجاد کند و حداقل به اندازه درآمدهای نفتی برای کشور درآمدزایی کند

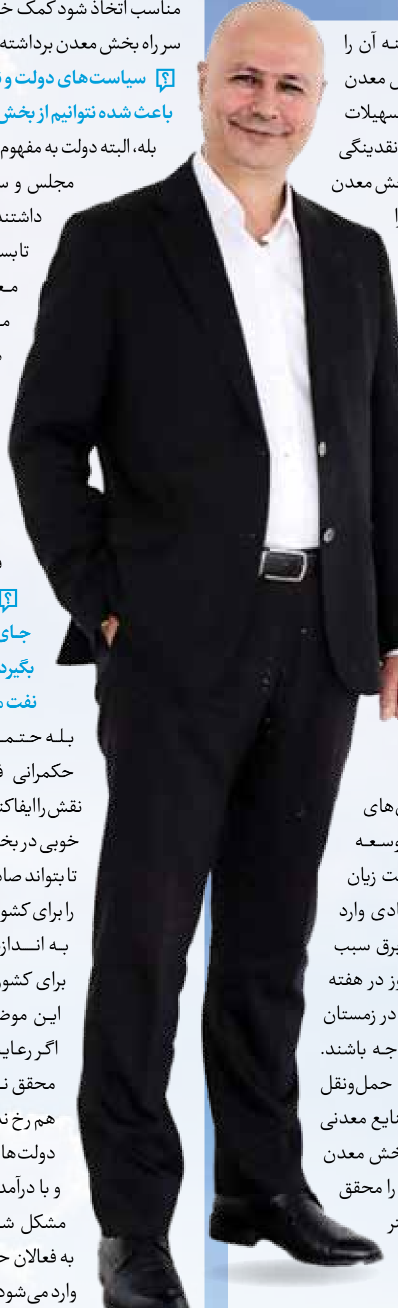

اقتصاد بین‌الملل

محدودیت‌های آمریکا برای خودروهای چینی

وزارت بازرگانی آمریکا با استناد به نگرانی‌های امنیتی، ممنوعیت سخت‌افزار و نرم‌افزار چینی خودروهای متصل به اینترنت را در جاده‌های آمریکا پیشنهاد کرد. مقررات پیشنهادی، عملا خودروها و کامیون‌های چینی را در بازار آمریکا حذف خواهد کرد و خودروسازان آمریکایی و سایر خودروسازان بزرگ را وادار می‌کند نرم‌افزار و سخت‌افزار چینی را از خودروهای خود در آمریکا حذف کنند. دولت جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا، نگرانی‌هایی را درباره جمع‌آوری داده کاربران آمریکایی در خودروهای متصل و احتمال دستکاری خودروهای متصل به اینترنت و سیستم‌های ناوبری توسط عوامل خارجی مطرح کرده است. ممنوعیت پیشنهادی مانع از تست خودروهای خودران خودروسازان چینی در جاده‌های آمریکا خواهد شد و این ممنوعیت شامل سخت‌افزار و نرم‌افزار ساخت روسیه هم می‌شود و ممکن است به سایر کشورهای متخاصم گسترش پیدا کند. براساس این پیشنهاد، ممنوعیت نرم‌افزاری در سال ۲۰۲۷ اجرایی می‌شود و ممنوعیت سخت‌افزاری در سال ۲۰۳۰ یا ژانویه ۲۰۲۹ به اجرا گذاشته می‌شود. وزارت بازرگانی یک مهلت ۳۰ روزه برای دریافت بازخورد پیشنهاد داده و امیدوار است آن را تا ۲۰ ژانویه نهایی کند. این مقررات همه خودروهای جاده‌ای را پوشش می‌دهد اما شامل خودروهای کشاورزی یا معدنی که در جاده‌های عمومی مورد استفاده قرار نمی‌گیرد و همچنین پهپادها و قطارها نمی‌شود.

■ ■ ■

افت و خیز قیمت نفت اوپک پس از طوفان الاقصی

۷ اکتبر سال گذشته میلادی (۱۵ مهر ۱۴۰۲) که تقریبا ۱۴ روز دیگر یک سال از آن تاریخ می‌گذرد، عملیاتی در سرزمین‌های اشغالی انجام شد که به «طوفان الاقصی» معروف است. طی آن رزمندگان مقاومت فلسطین حمله مسلحانه هماهنگ‌شده‌ای را از نوار غزه به داخل خاک فلسطین اشغالی کلید زدند. عملیات با شلیک هزاران راکت به سمت رژیم صهیونیستی آغاز شد و پس از آن رزمندگان کتائب القسام شاخه نظامی جنبش حماس با شکستن دیوار غزه - اسرائیل خود را به پایگاه‌های نظامی صهیونیست‌ها رساندند و علاوه بر کشتن صدها صهیونیست حدود ۲۵۰ نفر از آنها را به اسارت گرفتند که شماری از آنها نظامی بودند. هفتم اکتبر شنبه بود و بازارهای جهانی نفت در آن روز تعطیل بودند، به این ترتیب نخستین واکنش بازار به این عملیات در روز دوشنبه ۹ اکتبر با افزایش همراه بود و هر بشکه سبد نفتی اوپک با افزایش دو دلار و ۶۸ سنتی نسبت به پایان معاملات روز جمعه ۶ اکتبر، ۹۰/۰۱ دلار در هر بشکه فروخته شد. متوسط قیمت سبد نفتی اوپک در روز جمعه ۸۷/۳۳ دلار به‌ازای هر بشکه بود. از آن زمان تاکنون بالاترین قیمت سبد نفتی اوپک ۹۵/۷۲ دلار در ۲۰ اکتبر ۲۰۲۳ و کمترین قیمت ۷۱/۴۱ دلار در ۱۰ سپتامبر ۲۰۲۴ ثبت شده است. متوسط قیمت نفت اوپک در سال ۲۰۲۳ برابر با ۸۲/۹۵ دلار در هر بشکه بود و تا این زمان از سال ۲۰۲۴ هم برابر با ۸۲/۲۴ دلار در هر بشکه بوده که تغییر چندانی نداشته است.

بانک ملت
bank mellat

آگهی مناقصه عمومی
شماره ۱۴۰۳/۱۳۲

الف: مناقصه‌گزار: بانک ملت
ب: موضوع مناقصه: خرید ، گارانتی و پشتیبانی تعداد ۹۸۰ دستگاه صدور کارت رومیزی به همراه ۵۰ حلقه ریبون رایگان به ازای هر دستگاه
ج: تضامین لازم برای شرکت در مناقصه: ضمانت‌نامه بدون قید و شرط شرکت در مناقصه بانکی (غیر از بانک ملت) و یا ارائه چک بانکی/بین بانکی غیر از چک عادی مشتریان به مبلغ ۷۳٬۵۰۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال یا فیش واریز نقدی مبلغ فوق به‌حساب جاری جام به‌شماره ۲۰۲۴۰۱۳۵۹۵ به‌شناسه واریز ۱۴۰۳۱۷۵۰۰۰۱۰۳۲۲۶ (قابل پرداخت در کلیه شعب بانک ملت)
د: مدارک مورد نیاز جهت دریافت اسناد مناقصه: ارائه معرفی‌نامه و فیش واریز مبلغ ۱٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال به‌حساب جاری جام شماره ۲۰۲۴۰۱۰۲۶۵ با شناسه ۱۴۰۳۱۷۵۰۰۰۱۰۳۲۲۶۵ قابل پرداخت در کلیه شعب بانک ملت
هـ: محل دریافت اسناد مناقصه: تهران – خیابان طالقانی – مقابل ساختمان وزارت نفت – ساختمان شماره ۳۸۰ – طبقه ششم – اداره معاملات و قراردادها.
شماره تماس: ۶۴۸۲۱۰۵۰ – ۶۴۸۲۱۰۸۴ – ۶۴۸۲۱۲۳۸

جدول زمانی انجام مناقصه	
آغاز توزیع اسناد مناقصه	ساعت ۸ صبح مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۰۴
مهلت ارسال مدارک مناقصه	تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۲۱
تاریخ بازگشایی پاکت‌ها	رأس ساعت ۸:۰۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۲۲

اداره کل تدارکات – واحد معاملات و قراردادها

آگهی مناقصه عمومی (مرحله سوم)
فراخوان مناقصه عمومی تعمیر و بازسازی ۲۱۴ دستگاه اتوبوس
اتحادیه حمل نقل مسافر شهری کشور

اتحادیه حمل و نقل مسافر شهری کشور در نظر دارد فراخوان (مناقصه عمومی تعمیر و بازسازی ۲۱۴ دستگاه اتوبوس) به شماره ۲۰۰۳۱۰۹۰۳۰۰۰۰۰۲ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

مواعد زمانی:
➤تاریخ انتشار فراخوان: ۱۴۰۳/۰۷/۰۴
➤مهلت دریافت اسناد فراخوان: ۱۴۰۳/۰۷/۰۷
➤مهلت ارسال پیشنهادات: ۱۴۰۳/۰۷/۱۴
➤زمان بازگشایی پاکت‌ها: ۱۴۰۳/۰۷/۱۵
➤ضمنا جهت خریداری اسناد مناقصه ارائه فیش واریزی به مبلغ ۳٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال به شماره حساب ۷۰۱۴۸۳۳۱۲۰ به‌نام بانک ملت الزامی است.
➤نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: فیش بانکی یا ضمانت‌نامه بانکی به مبلغ ۳۰۰ میلیارد ریال
➤اطلاعات تماس و آدرس دستگاه: تهران، خیابان فاطمی غربی، روبروی سازمان شیلات ایران، پلاک ۳۱۹ ، تلفن: ۶۶۱۲۷۵۳۵ داخلی ۴۰۳

اتحادیه حمل و نقل مسافر شهری کشور

شهرداری تبریز

آگهی مزایده
سازمان توسعه و عمران عون بن علی و پارک طبیعت شهرداری تبریز
به استناد مصوبه هیأت‌مدیره سازمان در نظر دارد از طریق مزایده عمومی سرقفلی مغازه‌های تجاری
به صورت اقساطی با مشخصات زیر را واگذار نماید:

۱-عنوان مزایده: واگذاری سرقفلی مغازه تجاری به شماره ۱۵۸ از بلوک B16 واقع در شهرک صنفی صنعتی مایان تبریز به متراژ ۶۰ مترمربع همکف و ۳۱.۲۰ مترمربع بالکن
قیمت پایه: ۳۵،۵۳۲،۰۰۰،۰۰۰ ریال و مبلغ سپرده شرکت در مزایده: ۱،۷۷۶،۶۰۰،۰۰۰ ریال
۲-واگذاری سرقفلی واحد تجاری به شماره ۱۸ واقع در زیرزمین پروژه عتیق ۲ تبریز به متراژ ۹۴ مترمربع
قیمت پایه: ۳۹،۴۸۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال و مبلغ سپرده شرکت در مزایده: ۱،۹۷۴،۰۰۰،۰۰۰ ریال
لذا از متقاضیان دعوت می‌شود با رعایت قانون منع مداخله در معاملات دولتی از تاریخ انتشار آگهی جهت اخذ اسناد مزایده به سایت اینترنتی سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران) www.setadiran.ir مراجعه نمایند. لازم به ذکر است کلیه مراحل برگزاری مزایده از دریافت اسناد تا ارائه پیشنهادات و بازگشایی پاکت‌ها و اعلام به برنده از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت انجام خواهد شد. ضمنا شرکت‌کنندگانی که عضو سامانه نمی‌باشند، جهت شرکت در مزایده باید نسبت به انجام مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی اقدام نمایند.
● سپرده شرکت در مزایده به صورت ضمانت‌نامه بانکی یا به صورت فیش بانکی به حساب شماره ۱۰۰۱۸۶۸۵۸۳۳۶۷ نزد بانک شهر به‌نام سازمان توسعه و عمران عون بن علی و پارک طبیعت شهرداری تبریز به شناسه ملی ۱۴۰۰۰۳۰۲۴۹۵ واریز گردد.
● مهلت دریافت اسناد مزایده از ساعت ۸ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۰۴ تا ساعت ۱۳ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۱ می باشد.
● آخرین مهلت ارسال پیشنهادات تا ساعت ۱۳ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۲۲ می‌باشد.
● سپرده شرکت در مزایده باید به صورت فیزیکی تا ساعت ۱۳ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۲۲ به دبیرخانه سازمان توسعه و عمران عون بن علی تحویل داده شود.
● بازگشایی پیشنهادات از ساعت ۱۳:۱۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۲۲ در بستر سامانه ستاد در محل اتاق جلسه سازمان واقع در اتوبان پاسداران، ورودی تله‌کابین تبریز، سازمان توسعه و عمران عون بن علی شهرداری تبریز می‌باشد.
● هزینه چاپ آگهی بر عهده برنده مزایده می‌باشد.
● شرکت در مزایده و دادن پیشنهاد به منزله قبول شرایط و تکالیف شهرداری موضوع ماده ۱۰ آیین‌نامه معاملات شهرداری‌ها می‌باشد.
● برنده مزایده موظف به ارائه تضمین حسن انجام تعهدات، قبل از عقد قرارداد به میزان مقرر در ماده ۱۱ آیین‌نامه معاملات شهرداری‌ها می‌باشند.
● جهت کسب اطلاعات بیشتر و بازدید از محل با واحد املاک سازمان به شماره تلفن ۲-۳۲۳۷۳۰۶۰-۰۴۱ تماس حاصل فرمائید.
● سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد مزایده مندرج است و جزء لاینفک قرارداد خواهد بود.
شناسه ۱۷۸۶۶۲۱